

Dostihový den zabaví celou rodinu. Proč jsou dostihy tak unikátní?

Možná vás překvapí, že ačkoli dostihy najdete ve sportovním zpravodajství televizí a novin, přísně vzato se nejedná o sportovní disciplínu a na rozdíl od fotbalu nespádají pod ministerstvo školství a tělovýchovy, nýbrž pod ministerstvo zemědělství. Dostihy jsou totiž oficiálně výkonnostními zkouškami plemena anglický plnokrevník. To znamená, že slouží k selekci a výběru nejlepších jedinců pro zařazení do chovu a jsou tedy v jistém smyslu koňskou obdobou výstav psů a koček.

V praxi se samozřejmě o sport jedná, a to velmi sofistikovaný. Vždyť vrcholný sportovní výkon musí předvést nejen jednotliví koně, ale i jejich jezdci, kteří patří vůbec k nejtvrdějším a nejvýkonnějším sportovcům vůbec. Dostihový sport tak vznikl jako fascinující odvětví, které v sobě snoubí stránku odbornou (selekce plnokrevníka pro chov), sportovní (vzrušující souboje na dostihové dráze), hazardní (sázky na vítěze a pořadí) a společenskou (úchvatné klobouky a zajímavá setkání). Logicky tak lákají různé typy lidí, snoubí se s nimi množství příběhů a to všechno dohromady vytváří fascinující atmosféru, která nově příchozího nechá buď úplně chladným, nebo ho naopak pohltí navždy.

Evropský pohár žokejů, který proběhne 26. září 2015 ve Velké Chuchli, bude patřit k významným sportovním, ale i společenským událostem. Přinášíme vám několik informací, díky kterým se na dostizích dobře zorientuje i úplný laik, a celý den si tak více užijete.

Čím se od sebe liší rovinové a překážkové dostihy?

Hlavní odlišnost je patrná na první pohled, v praxi se jedná o dvě rozdílné disciplíny. Rovinové dostihy se běhají po rovné dráze v délkovém rozmezí 1000 – 3200 metrů, historicky i mezinárodně jsou prestižnější a plní zmiňovanou roli výkonnostních zkoušek anglického plnokrevníka. Jsou vypovídající pro hodnotu jednotlivých koní i mezinárodní dostihový průmysl, plnokrevník se jich může zúčastnit od svých dvou let.

Fyzicky náročnější překážkové dostihy jsou historicky vnímány jako vyloženě sportovní zápolení bez hlubšího vlivu na chovatelskou hodnotu, v Česku měří od 2400 do 6900 metrů a koně do těchto dostihů přecházejí později, často po skončení kariéry na rovině. Rozlišujeme několik druhů překážkových dostihů: kratší dostihy přes proutěné překážky, rychlé steeplechase přes živé ploty a delší steeplechase cross-country s členitějším terénem i překážkami.

„Blížící se Evropský pohár žokejů 2015 je unikátní mítink, na kterém se hvězdní evropští jezdci spolu utkají v pěti dostizích s celkovou dotací 3,8 milionu korun,“ uvádí Václav Luka, trenér a bývalý žokej, také jeden z tvůrců myšlenky uspořádat Evropský pohár žokejů.

Pět dostihů European Jockey's Cup 2015:

- sprint na 1400 metrů pro tříleté a starší koně
- sprint na 1000 metrů pro tříleté a starší koně
- dostih na 1800 metrů pro tříleté a starší koně
- dostih vytrvalců na 2600 metrů pro tříleté a starší koně
- dostih klisen na 1400 metrů

Co jsou výkonnostní kategorie?

Podobně jako existují v kolektivních sportech různé na sebe navazující ligy, také u dostihových koní rozeznáváme výkonnostní třídy, takzvané kategorie, kterých existuje pět. Koně s nejhorší výkonností startují v páté kategorii, naopak elita spolu bojuje v kategorii první, v takzvaných „jedničkových dostizích“.

Podle čeho se kůň zařazuje do výkonnostní kategorie?

Podle handicapu. Podobně jako například golfisté, i každý plnokrevník má svůj handicap. První dva starty musí absolvovat ve III. kategorii a podle výkonu v těchto dostizích obdrží oficiální známku v handicapu. Ta už pak umožňuje jeho zařazení do konkrétního výkonnostního spektra. Po každém dalším startu je podle předvedeného výkonu a výsledku jeho handicap dál upravován. V české praxi se handicap domácí elity pohybují nad 90 kg, naopak nejslabší koně mají handicap kolem 35 kilogramů. Toto číslo je čistě virtuální: vychází z imaginární představy, kolik kilogramů by musel nést kůň na zádech, kdyby se setkal v dostihu se všemi ostatními koňmi v republice.

Má handicap nějaký konkrétní dopad v praxi?

Ano, má. Od nepaměti se ví, že existují rychlejší a pomalejší koně. Kdyby však stále vyhrávali ti rychlejší, stala by se z dostihového sportu velmi předvídatelná zábava. Proto vznikl systém handicapu a dostihy, kde nesou různí koně různou zátěž, vypočítanou na základě jejich handicapu. Základem je předpoklad, že nese-li na střední trati lepší kůň o jeden kilogram více, dává tomu horšímu teoreticky jednu délku náskoku. Pokud by se sešli dva různě výkonní koně v dostihu pod stejnou váhou, je poměrně jasné, který z nich zvítězí. Pokud ale jeden nese například 48 kg a druhý 62 kg, stává se z dostihu zajímavá podívaná a sázkařská výzva.

Těžký úděl žokeje

1,5 metru výšky a nějakých 48 kg váhy, tak ještě před padesáti lety vypadal ideální muž v sedle. V dnešní blahobytné společnosti jsou ale podobní lidé stále vzácnější. Nároky na jezdce se tomu mírně přizpůsobily a v sedlech přibývá stále více žen. Údělem žokeje je věčný boj s váhou: kdo chce pravidelně jezdit rovinové dostihy, měl by ideálně vážit mezi 50 a 55 kilogramy, nanejvýš však nějakých 58 kg. "Těžší" jezdci v rozmezí 60 - 68 kg se uplatňují v překážkových dostizích. Udržet si váhu není nic snadného – jednak žokej nemá na těle prakticky žádný tuk, který by mohl shazovat, jednak musí při shazování kilogramů dávat pozor, aby překotné hubnutí běháním a pobytem v sauně neovlivnilo jeho fyzické síly.

Ideální jezdec má sílu v rukou, díky níž dokáže dokonale ovládat pŕltunové zvíře v šedesátikilometrové rychlosti. Dále disponuje taktickými schopnostmi, odhadem tempa a přehledem v dostihu, musí umět improvizovat a bleskově se rozhodovat. V pracovním týdnu je jezdec zaměstnán v konkrétní stáji a jezdí její koně v tréninku. O víkendu pak jezdí dostihy, často koně své stáje, ale může přijímat také angažmá od jiných trenérů. V praxi se tak jezdec dostává do situace, že některé svěřené koně důvěrně zná z tréninku, na jiných naopak sedí poprvé až v paddocku před dostihem.

Je nějaký rozdíl mezi žokejem a jezdcem?

Ve většině světa je žokej jednoduše synonymem pro dostihového jezdce. V bývalém Československu a některých dalších zemích se od začátku 70. let vžilo, že žokej je speciální titul, který jezdec získává po dosažení padesátého vítězství v kariéře. Je to jakási první velká meta v kariéře každého jezdce, ve startovních listinách se uvádí jako zkratka „ž.“ před jménem jezdce.

Jezdecké hvězdy na Evropském poháru žokejů 2015

„26. září se do Velké Chuchle sjedou evropské špičky, které Praha ještě nepoznala,“ potvrzuje pořadatel Evropského poháru žokejů 2015 Tomáš Machovský. Účast potvrdili Olivier Peslier, Maxime Guyon, Umberto Rispoli, Martin Dwyer, Christian Demuro, Gerald Mosse a mnoho dalších. Z českých jezdců Filip Minařík a Václav Janáček. „Už brzy představíme kompletní jezdeckou sestavu, která poctí Prahu,“ doplňuje Machovský.

Kontakt:

Ing. Václav Luka ml.

luka@lukaracing.cz

Kontakt pro média:

Radka Hošková

hoskova@rhplusmarketing.cz, +420 721 572 010

O European Jockey's cup 2015

European Jockey's Cup 2015 se bude konat letos poprvé v České republice. Jedná se o rovinový dostihový mítink s elitním zastoupením žokejů z Evropy. European Jockey's Cup je dotován s celkovou částkou 3,8 milionu korun a stane se tak nejlépe dotovanou akcí svého druhu ve střední Evropě.

Více informací o **European Jockey's Cup 2015**: www.ejc2015.cz